

MÅTT – Fotogenlampor.com

Inom fotogenlampornas värld använder vi oss fortfarande av den äldre måttenheten linjer vilken betecknas med tre primtecken('') och som idag är ett internationellt standardiserat mått. Under 1800-talet skilde sig måtten naturligtvis åt i de olika länderna och hos olika fabriktörer samt även under olika tider, men grovt räknat fungerade det såhär:

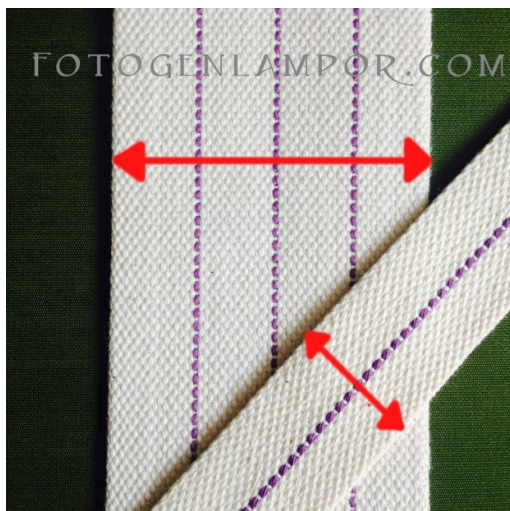
- 1 fot = 12 tum.
- 1 tum = 12 linjer.
- 1 linje = Beroende på land och årtal varierar bredden mellan 2-3 mm.

Idag kan man hitta åtskilliga felaktiga förklaringar på nätet om bakgrunden till linjemåttet, allt ifrån att det handlar om antalet invävda trådar i veken till att varje linje motsvarar ljusstyrkan hos ett vanligt stearinljus. Inget av det är riktigt. Istället utgick man ursprungligen ifrån de första tubvekarna som tillverkades (vilka var cylinderformade så när man plattade ut dem så hade man alltså ett dubbelt lager tyg) och mätte diametern på dem i platt tillstånd. Senare kom de flatvävda vekarna som vi använder i våra fotogenlampor idag och som formades runda först i rundbrännarens öppning upptill. Då fortsatta man att vika vekarna dubbelt på bredden, för att på gammalt vis ha ett dubbelt tyglager och fick på så vis halva den eg. bredden, vilket satte linjemåttet.

Om en veke är 52 mm bred ger det således ett halverat mått på cirka 25-26 mm, vilket motsvarar 10'''(linjer).

Man utgår från vekens mått när man mäter alla delar i lampan. En 6''' veke sitter i en 6''' brännare som sitter fastskruvad i en 6''' oljehusring och upptill sitter ett 6''' linjeglas osv. På samma vis sitter en 20''' veke i en 20''' brännare med ett 20''' linjeglas etc. etc.

**Har du en
10''' fotogenlampa
innebär det att både
brännare, linjeglas, veke,
oljehusring och eventuell
kup- eller skärmring
är i just storleken
10''' (linjer).**

VEKEN:	
Vekens bredd:	Mått i linjer:
9 mm	3'''
13 mm	5'''
32 mm	6'''
42 mm	8'''
52 mm	10'''
67 mm	14'''
69 mm	15'''
88 mm	20'''

BRÄNNAREN:

A:	B:	Mått i linjer:
30 mm*	17 mm	3'''
34 mm*	21 mm	5'''
34 mm	24 mm	6'''
36 mm	27 mm	8'''
40 mm	32 mm	10'''
52 mm	39 mm	14'''
52 mm**	39 mm	15'''
65 mm**	39 mm	20'''

*FLATBRÄNNARE(Veken formas inte till en cirkel)
 **DESSA STORLEKAR HAR OFTA EN LÅGSPRIDARE.

OLJEHUSRINGEN:

Inre diameter:	Mått i linjer:
17 mm	3'''
21 mm	5'''
24 mm	6'''
27 mm	8'''
32 mm	10'''
39 mm	14'''
39 mm	15'''
39 mm	20'''

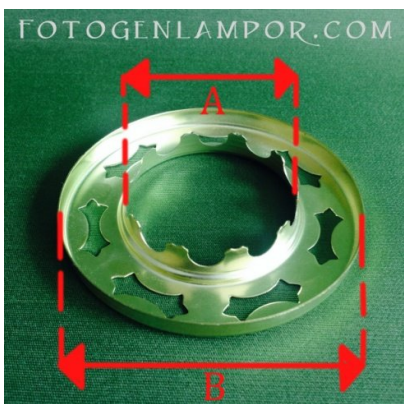

LINJEGLASET:

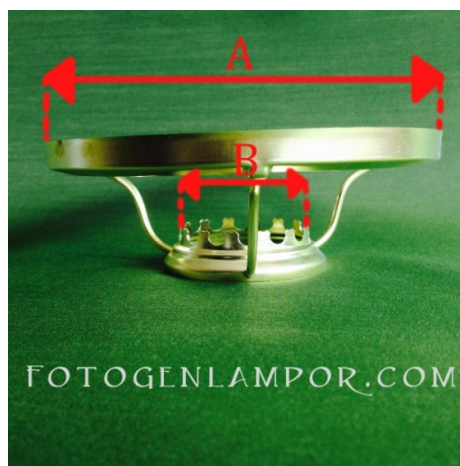
Diameter nedtill utvändigt:	Mått i linjer:
30 mm	3'''
33 mm	5'''
34 mm	6'''
36 mm	8'''
40 mm	10'''
52 mm	14'''
52 mm*	15'''
65 mm*	20'''

*DESSA STORLEKAR HAR ETT KLOT PÅ GLASET(vid lågan).

KUPRINGEN:			
HAR TVÅ MÅTT, ETT INRE OCH ETT YTTRE			
A:	Inre mått i linjer:	B:	Yttre mått i linjer:
41 mm	10'''	71 mm	10'''
41 mm	10'''	86 mm	14'''
54 mm	14'''	71 mm	10'''
54 mm	14'''	86 mm	14'''
67 mm	20'''	86 mm	20'''

SKÄRRINGEN:		
A: (SKÄRMDIAMETER)	B:	Mått i linjer:
155 mm	41 mm	10'''
190 mm	41 mm	10'''
235 mm	41 mm	10'''
155 mm	54 mm	14'''
190 mm	54 mm	14'''
235 mm	54 mm	14'''

KUPAN:	
Diameter nedtill utvändigt:	Mått i linjer:
70 mm	10'''
85 mm	14'''

SKÄRMEN:
Diameter nedtill utvändigt:
Här räcker det att mäta antal mm och se vilken skärmring som passar till skärmen. Man använder inte linjemåttet på skärmar.

